



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt VIII. Qua ratione nulla Creatura, nullaque notitia, quæ intellectum humanum subire possit, proximum vnionis diuinæ medium esse valeat, in communi demonstratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

mediti versantur, verè enunciare possu-
mus; illos nequaquam agnoscere Chri-
stum, quorum quidem finis, quantumuis
bonus sit, erit nihilominus satis amarus; de
his inquam minimè hoc loco mentionem
facimus. At fiet, dubio procul, illorum
mentio in die diuini iudicij: illisenim o-
portebat primum loqui hoc Dei verbum,
tanquam ijs, quos Deus collocauit vel
ut scopum, & exemplar aliorum; vt pote
sublimiori dignitatis gradu, variaque e-
ruditione insignes.

Verum loquamur nunc cum intellectu
spiritualis hominis, & eius præsertim,
quem Deus gratiâ suâ in contempla-
tionis statu collocauit, (nam vt pluries
dictum est, cum hoc nunc peculiari-
ter ago) doceamusque illum, quâ rati-
one dirigi debeat ad Deum per fidem;
& quomodo à cõtrarijs rebus repurgari:
sic itineri sese accingendo, vt per arctam
istam contemplationis obscuræ semitam
ingrediatur.

CAPVT VIII.

*Qua ratione nulla Creatura, nullaque notitia,
qua intellectum humanum subire possit,
proximum vnionis diuine medium
esse valeat, in communi de-
monstratur.*

An tequam de proprio, & maximè
ad vnionem apto medio, quod est
fides, agamus; qua ratione nulla res
creata, vel cogitatione concepta, pos-
sit intellectui deseruire, tanquam pro-
prium medium vnionis se cum Deo: &
quomodo omne illud, quod intellectus
cogitatione assequi potest, si illi inhæ-
rere voluerit, potius illi sit impedimen-
tò, quam mediò, operæ precium e-
rit demonstrare. In præsentia itaque ca-

pite, rem hanc in genere probabimus
postmodum vero loquemur de eadem
in particulari, ad notitias vniuersas, quas
intellectus quocunq;ue, siue interiori,
siue exteriori sensu interueniente, reci-
pere potest descendendo: damna præ-
terea & inconuenientia, quæ in intelle-
ctum ex notitijs istis redundare possunt,
ne in itinere isto, mediò proprio quod fi-
des est, innixus, progressum faciat, decla-
rabimus.

Sciendum itaque est, secundum Phi-
losophorum doctrinam; vniuersa media
debere esse proportionata fini, ali-
quam cum eo conuenientiam & similitu-
dinem habendo: talem videlicet, qualis
satis sit, vt per illam possit finis, qui inre-
ditur, adipisci. Exempli gratia: Caput
aliquis ad aliquam Ciuitatem peruenire,
omniò illud ei arripiendum est iter,
quod sit medium perueniendi ad illam.
Similiter ad hoc, vt copuletur & vnia-
tur ignis ligno, necessarium est, vt calor,
qui vnionis huius est medium, tot gra-
dibus caloris disponat lignum, vt ha-
beat, maximam cum igne similitudinem
proportionemque.

Vnde si vellet aliquis disponere li-
gnum, aliquo alio medio præter pro-
prium, qui est calor; verbi gratia ære,
vel aqua, vel terra: impossibile esset,
posse lignum igni vniri. Ad eundem mo-
dum etiam, vt intellectus, quantum in
hac vitâ possibile est, vnietur Deo; neces-
sariò illud debet assumere medium, quod
Deo copulat, habetque cum eo proxi-
mam similitudinem.

Qua in re illud oculatè animaduerten-
dum est; inter vniuersas creaturas, supe-
riores & inferiores, nullam, quæ cum Deo
proximè coniungat, vel cum eius essentia
similitudinem habeat, reperiri. Nam
licet verum sit; vniuersas illas (vt Theo-

F 3 logi

B.
Iohannis
à Cruce

Opera
Mystica

NVI

129

*Vniuersa
media da-
bent esse
proportio-
nata fini,
aliquam
cum ipso
similitu-
dinem ha-
bendo.*

*Ad hoc vt
intellectus
vnietur
Deo in hac
vitâ illud
medium
necessariò
assumere
debet,
quod cum
Deo proxi-
mam ha-
beat simi-
litudinè.*

logi docent) certam ad Deum relationem habere, ac quoddam eius vestigium esse; quosdam plus, & quosdam minus, secundum maiorem suam vel minorem perfectionem; nihilominus tamen inter illas & Deum, nullus respectus, aut essentialis similitudo reperitur, imò inter illarum essentiam & divinam, infinita intercedit distantia; & propterea impossibile est, ut intellectus possit perfecte attingere Deum medijs Creaturis, siue illæ cælestes sint, siue terrenæ. idque propterea, quia nulla intercedit proportio similitudinis. Vnde loquens David de cælestibus Creaturis, ait: *Non est similis tuis in Dijs Domine*: appellando Angelos, Animas Sanctas, Deos. In alio etiam loco ait: *Deus in sancto via tua, quia Deus magnus sicut Deus noster?* Ac si dixisset: *via ad perueniendum ad te ò Deus, est via sancta; puritas videlicet fidei.* Quis enim Deus adeo magnus reperiri potest? hoc est, quis Sanctus adeo gloria sublimis, & quis Angelorum tam excelsus natura, erit adeo grandis, ut possit esse via proportionata ac sufficiens ad perueniendum ad te? Et loquens idem Propheta de cælestibus simul & terrenis, ait: *Quoniam excelsus Dominus, & humilia respicit, & alta à longe cognoscit.* Quod perinde est, ac si dixisset: *Cum in esse suo Deus excelsus sit, videt & animadvertit, viles & abiectas esse secundum essentiam suam res terrenas, essentia suæ sublimi collatas: res autem sublimes, quæ sunt Cælestes Creaturæ, videt & cognoscit, longè ab essentia sua distare.* Ex quibus consequitur, nullam Creaturam proportionatum medium esse posse, ad Deum perfecte attingendum.

Eodem modo Philosophandum est de omnino, quod Imaginatio repræsen-

rare potest, & intellectus in hac vitâ capere; nempe, hæc, necesse, necesse posse proximum medium ad vnionem divinam obtinendam. Si enim loquamur de cognitione naturali; nullâ ratione intellectus aliquid percipere potest, nisi illud, quod speciebus ac rerum imaginibus subest, quæ corporeorum sensuum obsequio recipiuntur: quæ tamen corporeæ res, ut iam docuimus, non possunt esse vnionis huius medium, neque ad hunc effectum aliquid conferre potest naturalis aliqua intelligentia.

Quod si sermo sit de supernaturali intelligentiâ; quantum præsentis vitæ fert status, nullam habet intellectus, corporeæ molis carcere septus, dispositionem capacitatemque ad claram Dei notitiam recipiendam. Hæc quippe notitia, non huius mortalis status est: vel enim moriendum est, vel certè illâ carendum. Et propterea dixit Deus Moyfi. *Non videbit me homo & viuet.* Quam ob causam S. Ioannes dixit: *Deum nemo vidit vnquam.* Et S. Paulus cum Isaia: *Oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit.* Et hæc est causa, cur Moses non fuerit ausus contemplari rubrum, cum Deus in eo præsens esset. Probè quippe agnoscebat, se nullâ ratione intellectu suo posse, ut par erat, Deum contemplari: quamuis etiam hoc, ex sublimissimo Dei sensu, quem conceperat oriretur. De Sanctissimo quoque Elia Propheta Patre nostro legimus, quod cum in monte Horeb moraretur, Deusque præsens adesset, faciem suam obuelârit. Quo facto significauit, sese intellectum obcæcasse, nec fuisse ausum uti instrumento adeo abiecto, in re tam sublimi attingenda: manifestè agnoscendo, quod quicquid con-

Impossibile est in intellectu Deum attingere possit medijs aliquâ Creaturâ. siue illa cælestis sit siue terrena.
Ps. 85. 8.
Ps. 76. 14.

Ps. 137. 6.

Exod. 33.
10.
Ioan. 1. 18.
1. Cor. 2. 9.
Isa. 64. 4.
Act. 7. 31.

3. Reg. 19.

considerasset, ac in particulari intel-
lexisset, plurimum id Deo dissimile,
ac ab eo diuersum futurum. Hinc ita-
que patet; nullam notitiam, præ-
sentique vitæ apprehensionem, pos-
se instar proximi medij deferuire, ad
excellam amoris cum Deo vnionem.
Quicquid enim intellectus capere, vo-
luntas degustare, ac imaginatio re-
presentare potest, improporionatum
admodum dissimileque Deo est, vt
iam dictum est. Quæ omnia mirum in
modum declarauit. Isaias Propheta di-
cens: *Cui similem fecisti Deum? aut
quam imaginem ponetis ei? nunquid scul-
psit conflauit faber, aut aurifex auro figu-
rauit illud, & laminæ argenteæ argentea-
rim? Per fabrum, hoc loco accipi-
tur intellectus, ad quem pertinet ef-
formare intelligentias, illasque à ferro
specierum ac phantasmatum denudare.
Per aurificem, intelligitur voluntas,
quæ dotata est aptitudine recipiendi
formas, ac figuras delectationum, quas
aurum amoris, quo amat, produxit.
Per argentarium, quem hîc dicit, non
posse effingere Deum argenteis lami-
nis, accipienda est Memoria, cum
adiunctâ sibi imaginatione: quarum
uocitæ & Imaginationes, quas effor-
mare ac effingere possunt, proprie di-
ci queunt similes esse argenti lamellis.
Quod idem est, ac si dixisset. Nec
intellectus speculationibus ac conce-
ptionibus suis, Deo aliquid simile in-
telligere capereque poterit; neque vo-
luntas delectamentum ac suauitatem ali-
quam, quæ illi quæ Deus est quomo-
do sit similis delibare; neque memo-
ria poterit Imaginationi inferere noti-
tias ac phantasmata, quæ illum vt in
se est representent. Ergo manifestè pa-
tet; nullam ex notitijs istis, posse*

intellectum immediatè ad Deum diri-
gere: quinimò ad hoc, vt ad illum
pertingat, debere tendere non intel-
ligendo potius, quam volendo intelli-
gere: & potius sese excæcando, ac in
tenebris collocando, quàm oculos ad
diuinum radium excipiendum, aperiendo.
Hinc prouenit, quod contempla-
tio, per quam intellectus, à Deo illu-
stratur, Mystica Theologia appelletur,
quasi diceretur; Arcana Dei Sapien-
tia: est enim ipsimet intellectui, in
quo illa recipitur, occulta. S. Diony-
sius vocat eam, Radium tenebræ: de
qua loquitur Propheta Baruch: *Viam
Sapientia nescierunt, neque commemorati
sunt semitas eius. Perspicuum itaque est;
intellectum excæcari debere respectu v-
niuersarum semitarum (id est notitia-
rum) quas assequi potest, vt Deo v-
niatur.*

Aristoteles Philosophus docet, quod
quemadmodum vespertilionis oculi sese
habent respectu Solis, qui omninò il-
los excæcat, & in tenebris constituit:
sic intellectus noster sese habet, erga id,
quod in Deo splendidissimum est, quod
nobis omninò obscuritas est & tenebræ.
Idem præterea Philosophus ait: quod
quod res diuinæ in se sunt sublimiores
clariioresque, eo nobis ignotiores sunt,
& obscuriores. Quam etiam rem asse-
rit Apostolus, dicens: quod sublime
est Dei, minus est hominibus notum.
Nec vnquam finis esset adducendi au-
thoritates, rationesque ad compro-
bandum; nullam dari posse eiusmodi
in rebus creatis, quæ possunt in intel-
lectum cadere scalam, cuius præsidio
intellectus peruenire valeat, ad excel-
sissimum hunc Dominum: imò ne-
cessariò sciendum est; quod si in-
tellectus

*Quare ex-
templatio,
Mystica
dicitur
Theologia.*

*Baruch. 3.
23.*

*Intellectus
excæcari
debet re-
spectu v-
niuersarum
notitiarum,
quas asse-
qui potest.*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica

NVI

128

tellectus uti veller omnibus istis, vel aliqua illarum, velut medio proximo vniionis adipiscendæ; non solum illi obstaculo futuræ, verum etiam posse occasionem multorum errorum, deceptionumque in montis huius ascensu ei præbere.

CAPVT IX.

Qua ratione fides sit proximum proportionatumque medium intellectui humano, ut Anima ad vniionem diuinam valeat peruenire.

Quod auctoritatibus, diuinarumque scripturarum figuris comprobatur.

EX dictis colligi potest, quod ad hoc, ut intellectus aptus dispositusque ad Diuinam hanc vniionem sit, debeat purus, ac vacuus ab omni eo, quod sensibus subesse potest, remanere: expeditus præterea, liberque ab omni eo, quod clare ac perspicue percipere potest; ita ut intus sit pacatus & quietus, ac in fide constitutus, quæ sola proximum est & proportionatum medium, ut Anima Deo coniungatur: nullum quippe aliud intercedit discrimen, nisi ut Deus clarè videatur, vel credatur. Nam sicut Deus immensus infinitusque est; ita quoque fides eum nobis proponit infinitum: & sicut in se Trinus est & vnus; ita illum Trinum & vnum credendum fides docet, sicque hoc solo fidei medio, Deus se Animæ in sua diuinâ luce, quæ vniuersum superat intellectum, manifestat. Proinde quod maiori fide anima fuerit prædita, eo Deo magis est vnita: & hoc est quod dicere voluit S. Paulus in auctoritate superius allata, vbi dicit: Accedentem ad Deum oportet credere;

Quæ fides sit proximum & proportionatum medium Animæ Deo vniendi.

Quo maiori fide Anima fuerit prædita, eo magis est vnita Deo.

hoc est, ut per fidem tendat in illum: quod fieri debet intellectu obcæcato, & in tenebris per fidem solam eleuato; sub istis enim fidei tenebris copulatur intellectui Deus, sub illisque lateri iuxta quod asseruit Dauid his verbis. *Et caligo sub pedibus eius, & ascendit super Cherubim, & volauit super pennas ventorum, & posuit tenebras latibulum suum, in circuitu eius tabernaculum eius, tenebrosa aqua, in nubibus aeris.* In eo quod dicit: *Caligo sub pedibus eius, & quod; Posuit tenebras latibulum suum, & quod; Tabernaculum eius sit aqua tenebrosa; fidei obscuritas, sub qua velut oclusus & absconditus Deus manet, designatur. In eo vero quod ait: Et ascendit super Cherubim, & volauit super pennas ventorum; significatur, Deum transuolare ac transcendere omnem intellectum. Cherubim namque idem est, quod intelligentes, seu contemplantes. Pennæ vero ventorum, sublimes delicatæque notitias, & conceptus spiritus significant; quibus omnibus Diuinum eius esse supereminet, quod nulla creatura ex se assequi potest. Cuius rei expressam figuram in sacris litteris legere est: nimirum, quod postquam Salomon templum ex ædificasset, descendit Deus in nebulâ, taliterque repleuit templum, ut filij Israel nullo pacto aspicere valerent, tuncque Salomon hæc verba protulit. *Dominus dixit, ut habitaret in nebula.* Mosis præterea, dum esset in monte, in nebula apparebat, qua ipsemet velabatur. Et tandem, quotiescunque Deus alicui sese singulariter communicabat, in nebula apparebat: sicut patet in Iobo, quo loco scriptura asserit; Deum esse eum ex aëre obscuro ac caliginoso allocutum, respondens autem Iob de turbine dixit. *Quæ vniuersæ tenebræ & caligines, fidei obturritatem**

Ps. 17. 12.

3. Reg. 8.

12.

Exod. 19. 9

Iob 38. 1.

Et 40. 1.